

UZASADNIENIE

W pozwie z 12 października 2018 roku L. W. wniósł o zasądzenie od pozwanej I. S. kwoty 80.000 zł, ewentualnie o zwrot mieszkania zlokalizowanego w Ł. przy ul. (...). Powód, uzasadniając swe żądania, stwierdził, że został oszukany i wprowadzony w błąd przez pozwaną, gdy wyrażał zgodę na zamianę lokalu spółdzielczego przy ul. (...) w Ł., do którego przysługiwało mu prawo, w efekcie czego, został pozbawiony mieszkania. Według powoda, pozwana nie wywiązała się ze swojego obowiązku i nie uiściła sum, które miała zapłacić powodowi za zamianę mieszkania, a dodatkowo zmusiła go do puszczenia mieszkania, w którym po zamianie miał razem z nią zamieszkiwać.

(pozew k. 3–4v., pismo procesowe z dnia 18 lutego 2019 r. k. 48–49v., twierdzenia pełnomocnika powoda k. 74, e-protokół 00:03:08)

Postanowieniem z dnia 19 listopada 2018 roku Sąd Okręgowy w Łodzi zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości oraz ustanowił dla powoda pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego. (postanowienie k. 36)

W piśmie z 14 lutego 2019 roku pełnomocnik powoda cofnął, w jego imieniu, roszczenie o wydanie lokalu przy ul. (...) jako bezprzedmiotowe z powodu wyburzenia kamienicy w roku 2012. Oświadczenie oto zostało jednak cofnięte w dalszej części procesu. Ostatecznie zatem powód popierał tak żądanie o zapłatę jak i ewentualne o wydanie nieistniejącego lokalu. (pismo k. 48, oświadczenie w protokole rozprawy z 15 maja 2019 roku k. 74).

Pozwana w dniu 19 kwietnia 2019 roku złożyła odpowiedź na pozew, w której wniosła o oddalenie powództwa w całości. Wskazała, że nie rozumie żądania pozwu i nie czuje się zobowiązana do jakichkolwiek rozliczeń finansowych ze swoim ojcem L. W.. (odpowiedź na pozew k. 69–70)

Na rozprawie w dniu 15 maja 2019 roku pełnomocnik powoda wniósł o nieobciążanie powoda kosztami procesu.

(k. 74–74v., e-protokół od 00:02:23 do 00:08:37)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód od dnia 28 kwietnia 1983 roku do czerwca 1997 roku zamieszkiwał wraz z żoną H. w lokalu spółdzielczym, lokatorskim, przy ul. (...) w Ł.. Powyższe mieszkanie było zadłużone i rodzinie groziła eksmisja.

(zaświadczenie k. 6, skierowanie k. 7, zeznania pozwanej k. 76 w zw. z inf. wyjaśnieniami k. 75, e-protokół 00:24:02, zeznania świadka H. W. k. 75v., e-protokół 00:38:32, zeznania świadka J. S. k. 94v., e-protokół (...)03:12)

Rodzina powoda borykała się także z innymi problemami. Na podstawie opinii biegłego psychiatry, wydanej w dniu 28 października 1998 roku na zlecenie Sądu Rejonowego w Łodzi XI Wydział Rodzinny i Nietletnich w sprawie o sygn. akt R XI Ns 306/98, rozpoznano u powoda przewlekłą chorobę psychiczną - zespół paranoidalny na podłożu organicznym. Następne lata przyniosły znaczne pogorszenie stanu zdrowia psychicznego powoda. Kolejna opinia biegłego psychiatry, wydana w dniu 16 kwietnia 2002 roku na zlecenie Sądu Rejonowego w Łodzi VII Wydział Rodzinny i Nietletnich w sprawie o sygn. akt R VII Ns 123/02, również wykazała u powoda objawy zespołu paranoidalnego na podłożu organicznym i mimo leczenia w (...) w szpitalu (...), stan psychiczny powoda nie uległ poprawie, a jego zachowanie wskazywało na dalsze pogorszenie. Opinie podkreślały, że powód cierpi na osobliwy niepokój, podejrzliwość, używa słownej agresji oraz reprezentuje nieprawidłowości w zachowaniu, utrudniające wspólne z nim zamieszkanie, a wynikające z systemu urojeniowego. Powód miał też myśli samobójcze, przeżywał załamania psychiczne, które doprowadziły do próby samobójczej przez przyjęcie nadmiernej dawki leków.

(opinie sądowo-psychiatryczne k. 31–36 z dołączonych akt sprawy Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi o sygn. III C 407/17)

Powód na skutek zaburzeń psychicznych często wszczynał awantury, niejednokrotnie pod wpływem alkoholu. Uważał, że domownicy chcą go otruć, co finalnie doprowadziło do prowadzenia przez niego własnego gospodarstwa domowego, mimo że zamieszkiwał w tym czasie wspólnie z żoną w jednym mieszkaniu. Powód między innymi samodzielnie przygotowywał posiłki, zamykając jednocześnie przygotowaną przez siebie żywność na kłódkę w osobnych szafkach. (twierdzenia pozwanej w odpowiedzi na pozew k. 69–70, zeznania pozwanej k. 76 w zw. z inf. wyjaśnieniami k. 75, e-protokół 00:24:02, zeznania świadka H. W. k. 75v., e-protokół 00:38:32, zeznania świadka J. S. k. 94v., e-protokół 00:07:59)

Rozwiązaniem problemów rodziny, w tym konfliktu małżonków, a także kwestii zadłużenia mieszkania była zamiana lokalu na dwa inne. Warunkiem koniecznym do jej przeprowadzenia było uregulowanie zaległości czynszowych w spółdzielni mieszkaniowej dotyczących lokalu przy ul. (...) w Ł.. Pozwana, przed dokonaniem zamiany, spłaciła wszelkie długi związane z wyżej wskazanym mieszkaniem. W dniu 30 kwietnia 1997 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa osiedle (...) w Ł. wyraziła zgodę na zamianę mieszkań.

(zaświadczenie k. 6, zeznania pozwanej k. 76 w zw. z inf. wyjaśnieniami k. 75, e-protokół 00:24:02, zeznania świadka H. W. k. 75v.)

Powód początkowo nie wyrażał zgody na zamianę mieszkań, później zgodził się na zamieszkanie z córką, tak by miał zapewniony lokal i opiekę. Pozwana wyraziła na to zgodę, choć w tym czasie była już mężatką i wynajmowała inne mieszkanie. Ostatecznie powód uzależnił udanie się do Biura Pośrednictwa Zamiany Mieszkań i wyrażenie zgody na zamianę od otrzymania od pozwanej kwoty 2000 zł. Pozwana i jej mąż przekazali powodowi ww. kwotę w dniu zawarcia stosownych umów najmu, tj. zamiany mieszkań.

(zeznania pozwanej k. 76 w zw. z inf. wyjaśnieniami k. 75, e-protokół 00:24:02, zeznania świadka H. W. k. 75v., e-protokół 00:38:32, zeznania świadka J. S. k. 94v., e-protokół 00:07:59, zaświadczenie k. 6, umowa najmu k. 12)

Skierowaniem z dnia 4 czerwca 1997 roku, wydanym przez Biuro Pośrednictwa Zamiany Mieszkań Urzędu Miasta Ł., małżonkowie H. i L. W. zostali skierowani do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego nr (...) znajdującego się przy ul. (...) w Ł. oraz lokalu mieszkalnego nr (...) znajdującego się przy ul. (...) w Ł.. Zgodnie z wydanym skierowaniem, małżonkowie zamienili wcześniej zajmowane przez nich mieszkanie przy ul. (...) w Ł. na mieszkania przy ul. (...) w Ł. oraz przy ul. (...). Choć umowa najmu lokalu przy ulicy (...) zawarta została przez małżonków H. i L. W., w mieszkaniu przy ul. (...) zamieszkała H. W. wraz dziećmi, tj. córką E. W. oraz synem J. W., a w mieszkaniu przy ul. (...) zamieszkał powód wraz z pozwaną i jej mężem. Najemcą mieszkania przy ul. (...) była I. S..

(skierowanie k. 7, kopia umowy k. 12, zeznania pozwanej k. 76 w zw. z inf. wyjaśnieniami k. 75, e-protokół 00:24:02, zeznania świadka H. W. k. 75v., e-protokół 00:38:32, zeznania świadka J. S. k. 94v., e-protokół 00:07:59)

L. W. wprowadził się do lokalu przy ul. (...) wraz ze swoimi meblami. Pozwana wyremontowała lokal, powód miał w nim swój pokój. Mieszkał tam około dwa miesiące. Następnie, nie przymuszany, przeniósł się do hostelu. Gdy stan jego zdrowia uległ pogorszeniu, trafił do szpitala, a po jego opuszczeniu samowolnie, pod pretekstem odwiedzin córki, wprowadził się do mieszkania przy ul. (...), do żony, z którą chciał nadal być. Zakładał tam kłódkę, okna zabijał deskami. Z lokalu przy ul. (...) wymeldował się, ale odwiedzał tam pozwaną, która dawała mu jedzenie i papierosy.

(zeznania powoda k. 76 w zw. z inf. wyjaśnieniami k. 74v., e-protokół 00:08:51, zeznania pozwanej k. 76 w zw. z inf. wyjaśnieniami k. 75, e-protokół 00:24:02)

Wyrokiem z 27 lipca 2000 roku małżeństwo powoda i H. W. zostało rozwiązane przez rozwód. W wyroku ustalono sposób wspólnego zajmowania lokalu przy ul. (...) przez rozwiedzionych małżonków. (bezsporne, kopia wyroku k. 14–14v.)

Postanowieniem z dnia 13 lutego 2006 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny (sygn. akt I Ns 16/02) w sprawie z wniosku L. W. o podział majątku wspólnego byłych małżonków, tj. L. W. i H. W., postanowił

dokonać podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie H. W. prawa najmu lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) wraz z obowiązkiem spłaty udziału należącego do L. W. w kwocie łącznej 10.800 zł. Jednocześnie Sąd zobowiązał L. W. do opuszczenia wyżej wskazanego lokalu. W tym samym postanowieniu Sąd postanowił także przyznać L. W. prawo do lokalu socjalnego oraz wstrzymać wykonanie eksmisji do czasu zawarcia umowy najmu z Gminą Ł.. H. W. spłacała powoda z tytułu podziału majątku. Na mocy powyższego postanowienia powód zamieszkał w lokalu socjalnym nr (...) usytuowanym w budynku przy ul. (...). Lokal ten należy do zasobów mieszkaniowych Gminy Ł..

(postanowienie k. 37–38 z dołączonych akt sprawy Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi o sygn. III C 407/17, zeznania powoda k. 76 w zw. z inf. wyjaśnieniami k. 74v., e-protokół 00:08:51, zeznania pozwanej k. 76 w zw. z inf. wyjaśnieniami k. 75, e-protokół 00:24:02)

Wyrokiem z dnia 8 marca 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi oddalił powództwo L. W. przeciwko I. S. o zapłatę kwoty 14.000 zł w sprawie, sygn. akt III C 407/17, opartej o identyczną podstawę faktyczną co niniejsza sprawa.

Wyrokiem z dnia 9 października 2018 roku Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił apelację L. W. w sprawie przeciwko I. S. o zapłatę kwoty 14.000 zł, sygn. akt III C 407/17.

(wyrok k. 43 i wyrok k. 69 z dołączonych akt sprawy Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi o sygn. III C 407/17)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie załączonych do akt dokumentów w tym opinii biegłych psychiatrów zleconych w innych sprawach, twierdzeń świadków oraz stron.

Sąd oddalił zgłoszone przez powoda wnioski o przeprowadzenie dowodów zmierzających do ustalenia wartości lokalu przy ul. (...), w tym dowodu z opinii biegłego ds. wyceny nieruchomości i wniosków powoda o zwrócenie się do Urzędu Miasta o informację na temat wartości lokalu, albowiem dowody te nie byłyby przydatne dla rozstrzygnięcia.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda, w których stwierdził, że lokal przy ul. (...) w Ł. nie był zadłużony i że powód uzależniał wyrażenie zgody od otrzymania od pozwanej kwoty 6000 zł, a nie 2000 zł, gdyż zeznania te były nieprzekonujące, a ponadto nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym zeznaniach świadka H. W. i świadka J. S..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Pozew w zakresie żądania zapłaty kwoty 14.000 zł podlega odrzuceniu w oparciu o przepis art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd odrzuci pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona.

Przedmiotowa tożsamość roszczeń w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. zachodzi wówczas, gdy między tymi samymi stronami, toczyły się dwa odrębne postępowania, w których powód występował przeciw pozwanemu z identycznymi roszczeniami. Porównując wcześniej wszczęte przez L. W. postępowanie, to jest sprawy o sygn. akt III C 407/17, toczącej się z jego powództwa, a następnie w postępowaniu odwoławczym, oraz będącej przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie, uznać należy, że zachodzi zarówno identyczność stron i przedmiotu rozstrzygnięcia, jak i tożsamość podstawy sporu. Powód pragnie dowieść w niniejszym postępowaniu tych samych okoliczności, opartych na tożsamych twierdzeniach i dowodach z dokumentów, rozszerzając jedynie żądanie zapłaty z kwoty 14.000 zł do kwoty 80.000 zł. W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że pomiędzy sprawą niniejszą, a prawomocnie zakończonym postępowaniem zachodzi przesłanka wykluczająca ponowne rozpoznanie sprawy w postaci prawomocnie zakończonej sprawy o to samo roszczenie (res iudicata) w zakresie żądania zapłaty kwoty 14.000 zł. Z tych względów Sąd Okręgowy odrzucił pozew w zakresie ww. części żądania pozwu w oparciu o art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

W pozostałym zakresie roszczenie powoda nie jest zasadne.

Powtórzyć należy za Sądem Rejonowym orzekającym w sprawie II C 407/17, że stosownie do treści art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, zaś, zgodnie z art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Konsekwencje procesowe nie wywiązania się z tej powinności ponosi strona, na której, zgodnie z art. 6 k.c., spoczywał ciężar dowodu. W procesie ciężar dowodu stanowi wymaganie dostarczenia sądowi dowodów potwierdzających przytoczone fakty pod rygorem przegrania procesu. Obok ciężaru dowodu strony obciąża także wymaganie przytoczenia okoliczności faktycznych.

Ponieważ obecnie zgłoszone żądanie o zapłatę, wykraczające poza kwotę 14.000 zł, nie różni się w podstawie faktycznej od tego, które rozstrzygał Sąd Rejonowy, powtórzyć można za tym Sądem i to, że strona powodowa poza sformułowaniem żądania nie przedkłada jakichkolwiek dowodów, z których wynikałby charakter stosunku łączącego strony uzasadniającego zgłoszone żądania. Z okoliczności sprawy nie wynika, by między powodem a pozwaną istniało jakiegokolwiek zobowiązanie zapłaty powodowi jakiegokolwiek kwoty z tytułu zamiany lokali. Kwota 2.000 zł, od której powód, co jest bezspornie, uzależnił podjęcie czynności koniecznych do zamiany, została mu zapłacona, tylko dlatego, że pozwana na to wyraziła zgodę. Mimo braku pokwitowania, Sąd dał wiarę, że kwota ta została powodowi przekazana, skoro od tego uzależnił udanie się do Biura Pośrednictwa Zamiany Mieszkań. Dla innych rozliczeń Sąd nie dostrzega jakichkolwiek podstaw. Natomiast żądanie zgłoszone jako ewentualne, także pozbawione podstaw, jest dodatkowo bezprzedmiotowe, ponieważ wskazany w pozwie lokal nie istnieje.

W konsekwencji oba żądania, w tym o zapłatę ponad kwotę, w zakresie której pozew odrzucono, zostały oddalone.

Z uwagi na to, że powództwo zostało oddalone, a powód został zwolniony od kosztów sądowych w całości, Sąd nie obciążył go kosztami postępowania. Natomiast pozwana nie poniosła żadnych kosztów.

W punkcie trzecim orzeczenia Sąd przyznał pełnomocnikowi powoda od Skarbu Państwa wynagrodzenie w kwocie 4428 zł, w tym 23% podatek VAT tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej Sąd orzekł w oparciu o § 8 pkt 6 oraz § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 3 października 2016 r. (Dz.U.2016.1715 ze zm.).